

Värmepump

Anvisningar för ansökan om tillstånd och installation i Täby och Vaxholm

Orsaken till att du som fastighetsägare måste ansöka om tillstånd för att installera en värmepump, är att installationen kan leda till oönskade miljöeffekter i närmiljön. Det kan resultera i konsekvenser för dricksvattenförsörjningen i närområdet med kemikalieutsläpp och/eller saltvatteninträngning i dricksvattenbrunnar.

Läckage av frostskyddsvätska kan orsaka direkt förorening samt ge upphov till svavelvätebildning och kraftigt förhöjda bakteriehalter i grundvattnet under lång tid. Det kan leda till att du får betala skadestånd till kringboende och/eller vidta andra åtgärder.

För att motverka att skador uppstår krävs att den som vill installera en värmepump, med en uttagen effekt på **mindre än 10 MW** för utvinning av värme eller kyla ur berg, yttjord, grund- eller ytvatten, först ansöker om tillstånd för detta. För anläggningar med en uteffekt på mer än 10 MW gäller delvis andra regler. Kontakta oss för mer information.

Hur lång tid tar handläggningen och vad kostar det?

Du måste lämna in ansökan i god tid innan borring och installation påbörjas, normalt 6 veckor. Vi har som ett kvalitetsmål att påbörja handläggningen inom två veckor från ankomstdatum. Detta under förutsättning att ansökan är komplett med alla uppgifter inklusive karta med borrhålet inritat.

För ansökan om tillstånd används en särskild blankett som tillhandahålls av oss på Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor, 08-578 663 00. Blanketten kan också hämtas på www.srmh.se under rubriken Blanketter och information.

När ansökan har inkommit skickar vi en bekräftelse med e-post eller brev.

Du som fastighetsägare och sökande är alltid ansvarig för vad som fylls i på ansökningsblanketten och ska skriva under på blankettens sista sida. Saknas korrekta uppgifter

kommer vi att skicka tillbaka ansökan för komplettering till dig. Detta innebär att handläggningstiden förlängs.

Prövning av ansökan för ett eller två hushåll kostar 3720 kronor, övriga anläggningar per nedlagd timme. Nuvarande timavgift är 1240 kronor och är fastställd av kommunfullmäktige. Faktura skickas ut efter det att du fått ditt skriftliga beslut.

Borring/installation utan beviljat tillstånd leder till en miljöstraffavgift på 3000 kronor samt ytterligare kostnader för miljökontorets handläggning av detta.

Viktigt att tänka på vid placering av borrhål

- Hur är de befintliga borrhålen i närheten placerade?
- Hur kommer det att inverka på din egen eller dina grannars anläggningar med eventuella effektförluster som följd?

För att inte bergvärmeanläggningar ska "stjäla" värme från varandra bör avståndet mellan borrhålen vara minst 20 meter. En vanlig lösning för att kunna få ett tillräckligt avstånd mellan två borrhål är att "grada"/ vinkla borrhålen bort från varandra. Då beräknas avståndet mellan borrhålens mittpunkter (mitt emellan topp och botten av borrhålen). Det är därför bra om du tar kontakt med dina grannar i ett så tidigt skede som möjligt.

Placera inte borrhålet närmare kommunala vattendningars skyddsområde än 4 meter.

Tänk på att placera borrhålet så att även dina grannar kan borra i framtiden. SRMH tar inte hänsyn till eventuella effektförluster som kan uppkomma. När vi handlägger och granskar ansökningarna, gör vi bl.a. en bedömning om det finns en risk för att man borrar i varandras borrhål med läckage av frostskyddsvätska till grundvattnet som följd.

Karta för att markera borrhålet

Om du har en gammal karta t.ex. en tomtkarta eller nybyggnadskarta som har en angiven skala och ett skalstreck, kan du använda en kopia av den. Behöver du en ny bergvärmekarta (där de flesta befintliga borrhålen redan finns inlagda) går den att beställa. Kontakta oss på telefon 08-578 663 00, eller via e-post på miljokontoret@srmh.se för att beställa karta.

Där det finns kommunalt va-ledningsnät måste du markera borrhålets-/ytlangarnas läge på en måttsatt karta i skala 1:200 – 1:500. Där det är enskilt VA (egna dricksvattenbrunnar/avloppsanläggningar) kan skalan ligga mellan 1:500-1:1500. I bägge fallen ska fastighetsgränser, fastighetsbeteckningar och närmaste grannfastigheter framgå.

När du har en lämplig karta enligt kriterierna ovan, markerar du borrhålets placering med ett kryss. Om borrhålet ska vinklas anger du vinkeln i grader och ritar sen ut hela borrhålets sträckning med en pil från krysset till borrhålsbotten. Borrhålets sträckning/pilens längd avgörs av borrhålets djup och gradering samt av kartskalen. Bifoga sedan kartan med ansökan.

Befintliga borrhål, dricksvattenbrunnar och enskilda avloppsanläggningar som är närbelägna ska också framgå av kartan. Även befintliga yttjordvärme- eller grundvatten-värmeanläggningar ska finnas med.

Informera dina grannar

Om borrhålet och/eller borrhålsbotten ska placeras närmare än 10 m till fastighetsgräns och/eller närmare än 20 m till grannes befintliga energibrunn och/eller 50 m från borrhållsdricksvattenbrunn alternativt enskild avloppsanläggning bör berörda grannar informeras. Avstånden ska mätas både från det planerade borrhålets ingångshål och även från borrhålsbotten. På ansökningsblanketten finns det plats för berörda grannars underskrift och övriga uppgifter.

Om detta saknas innebär det att det beviljade tillståndet kan överklagas flera år framöver.

Observera att detta även gäller fastigheter som är allmänningar/vägar där kommunen eller kommunens fastighetsbolag är fastighetsägare. För att få ett grannyttrande från kommunen ska du höra av dig till:

- **Täby kommun/Täby Fastighets AB**
08-55 55 9000
- **Vaxholms stad**
stadsbyggnad@vaxholm.se

Tänk på att i äldre områden, där kommunalt vatten och avlopp byggts ut efter hand, kan vissa fastigheter fortfarande ha egna dricksvattenbrunnar som används. Rekommenderat avstånd mellan energibrunn och dricksvattenbrunn alternativt enskild avloppsanläggning är enligt Normbrunn -07 minst 30 meter. Lokala avvikelser kan motivera till ökat skyddsavstånd, exempelvis vid risk för saltvatteninträngning.

Om installationen av värmepumpen inte utförs på egen mark eller vattenområde, bör du upprätta avtal med markägare som berörs. Bifoga kopia på avtalet med din ansökan. Kontrollera med Inskrivningsmyndigheten i Norrtälje, 0176-768 40, om det finns några servitutsavtal inom fastigheten som hindrar installation av värmepump.

Berörda grannar har rätt att överklaga tillståndet att inrätta värmepumpanläggning till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Borringens utformning och ditt eget ansvar

Borring och installation av värmepump ska ske fackmannamässigt i enlighet med SGU:s kriterier för Normbrunn -07. Vi rekommenderar att du använder dig av certifierade installatörer och borrhare. Ta reda på vad installatören ansvarar för, inklusive eventuella skador, och se till att detta står i kontraktet.

Du bör också kontrollera dina försäkringar och se till att de täcker kostnaderna för saneringsåtgärder vid eventuellt anläggningshaveri i framtiden.

Det slamhaltiga borrvattnet ska tas om hand på plats i en container anpassad för ändamålet. Spolvattnet från borrningen måste avslamas innan det får släppas ut i det allmänna dagvattennätet. Om detta inte görs kommer du som fastighetsägare att få betala kostnaden för kontroll, spolning av dagvattenledning, slamsugning av regnvattenbrunn samt rengöring av vägområdet.

Vid borrning vintertid, då mark- och vägytor är snötäckta, ska rännstensbrunnars tillgänglighet kontrolleras. Det är fastighetsägarens och borrföretagets skyldighet att kontakta Täby kommun (08-5555 9000) för att genomföra kontrollen i samråd med VA-enheten. För Vaxholm finns en blankett på Roslagsvattens hemsida.

Om containern behöver stå på offentlig plats (gata, park eller liknande) under installationen, måste du söka tillstånd hos Polismyndighetens tillståndssektion i enlighet med ordningslagen. Se telefonnummer nedan.

Du som fastighetsägare är ansvarig för eventuella störningar som borrentreprenören kan orsaka dina grannar som t.ex. rinnande slamhaltigt borrsvatten, vatten som fryser vintertid m.m.

Kasserade kemikalier får inte tömmas i avlopp eller dagvattenbrunnar, utan ska behandlas som farligt avfall.

Sanering ska ske om det uppkommer ett större läckage av köldbärarvätska från kollektorslangen under installationen, eller vid större oljeläckage från borrhjulet som kan påverka grundvattnet. Större läckage som påverkar allmänningar/kommunens mark ska anmälas till respektive kommun. Saneringsmedel för läckage på hårdgjorda ytor, ska även finnas på plats under installationen.

Om borrhjulet ska köra över kommunens mark, som ej är vägmark, måste du söka tillstånd hos Stadsbyggnadskontoret i Täby kommun eller Tekniska enheten i Vaxholms stad. Se telefonnummer i slutet av detta dokument.

Tänk på att läsa igenom villkoren i beslutet ordentligt. Låt också din installatör och borrare läsa beslutet.

Alla avvikelser från ansökan efter givet tillstånd ska skriftligen anmälas till oss, t.ex. om borrhålets placering ändras från angivet läge.

Värmepumpen

Värmepumpen ska innehålla freonfritt köldmedium.

I kollektorslangarna ska kemikalier användas som snabbt bryts ner om läckage skulle uppstå.

Använd så miljövänliga kemiska produkter som möjligt i värmepumpinstallationen.

Övrigt att tänka på

Tillståndet att borra gäller två år från beslutsdatum och installationen ska vara avslutad inom fem år från beslutsdatum.

Undvik stor sänkning av temperaturen i vattensystemet – tänk på riskerna för uppkomst av legionella. Läs mer i broschyr från Boverket som följer med beslutet.

Kom ihåg att meddela sotaren om du tar bort din cistern. Du behöver inte sota pannan och stryks ur deras register.

Lycka till med din nya uppvärmning!

Uppställning av container i samband med borrhningen:

Om du måste ställa upp container på offentlig plats ex. gata, park eller liknande, ska du som fastighetsägare söka tillstånd hos polisen i enlighet med ordningslagen.

Blankett finns på Polismyndighetens tillståndssektion:

www.polisen.se, tel. 114 14

Om borrhfordonet måste passera kommunens mark:

Ta kontakt med respektive kommun för att söka tillstånd:

Täby kommun
Stadsbyggnadskontoret, 08-55 55 90 00

Vaxholms stad
Tekniska enheten, 08-541 708 00

Allmän information om värmepumpar:

Energirådgivare

www.energiradgivningen.se, 08-29 11 29

Energimyndigheten

www.energimyndigheten.se,

016-544 20 00

Svenska värmepumpföreningen

www.svepinfo.se, 08-762 75 00

Avanti (System för brunnborrning)

www.avantisystem.se

GEOTEC (Sv. Borr branschorg)

www.geotec.se, 0413-244 60

Boverket (upplysn. Energi-bidr, -deklaration)

www.boverket.se, 0455-353 000

Länsstyrelsen (besl. om ev. bidrag)

www.ab.lst.se, 08-785 40 00

SITAC (certifiering av borrhare)

www.sitac.se, 010-516 63 00

SGU (brunnsregister)

www.sgu.se, 018-17 90 00